

6. Paul F.J. Eagles Department of Recreation and Leisure Studies, University of Waterloo, Waterloo, Ontario, N2L 3G1, Canada
7. Ромейко Н. В. Научно-педагогические основы проектирования содержания дополнительного послевузовского экологического образования : автореф. дис. на соискание учен. степ. канд. пед. наук / Н. В. Ромейко. – Тюмень, 2000. – 21 с.
8. Стратегія сталого розвитку “Україна – 2020” [Електронний ресурс]. / Режим доступа: <http://www.president.gov.ua/documents/18688.html>.
9. Титаренко Л. М. Формування екологічної компетентності студентів біологічних спеціальностей університету : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 / Титаренко Лариса Миколаївна. – К., 2007. – 318 с.
10. Чайковська Г. Екологічне виховання учителя початкової школи / Г. Чайковська // Імідж сучасного педагога : науково-практичний освітньо-популярний журнал. – 2012. – № 5. – С. 32–34.

References

1. Allcock, A., B. Jones, S. Lane, and J. Grant. 1994. National Ecotourism Strategy. Canberra: Commonwealth Department of Tourism
2. Bakirov T. S. Optymizatsiia protsesu formuvannia ekolohichnoi kultury starshoklasnykiv : avtoref. dys.. kand. ped. nauk : 13.00.01 / T. S. Bakurov. – Kazan, 2006. – 26 s.
3. Ecological Education in Action: On Weaving Education, Culture, and the Environment / Edited By: Gregory A Smith and Dilafroz R Williams. 1999
4. Munasyrova-Motiash I.A. Osoblyvosti ekolohichnoi kompetentnosti ta ekolohichnykh ustanovok studentiv riznykh spetsialnostei [Elektronnyi resurs]. / Rezhym dostupa: <http://www.apppychology.org.ua/data/jm/v7/i42/17.pdf>
5. Prutsakova O. L. Sutnist ta vydy ekolohichnoi kompetentnosti osobystosti / O. L. Prutsakova. – K. : Laura, 2005. – 392 s
6. Paul F.J. Eagles Department of Recreation and Leisure Studies, University of Waterloo, Waterloo, Ontario, N2L 3G1, Canada
7. Romeiko N. V. Nauchno-pedahohycheskye osnovy proektyrovannia sodержaniya dopolnytelnoho poslevuzovskoho ekolohycheskoho obrazovannia : avtoref. dys. na soyskanye uchen. step. kand. ped. nauk / N. V. Romeiko. – Tiumen, 2000. – 21 s.
8. Stratehiia staloho rozvytku “Ukraina – 2020” [Elektronnyi resurs]. / Rezhym dostupa: <http://www.president.gov.ua/documents/18688.html>.
9. Tytarenko L. M. Formuvannia ekolohichnoi kompetentnosti studentiv biolohichnykh spetsialnostei universytetu : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.07 / Tytarenko Larysa Mykolaivna. – K., 2007. – 318 s.
10. Chaikovska H. Ekolohichne vykhovannia uchytelia pochatkovoї shkoly / H. Chaikovska // Imidzh suchasnoho pedahoha : naukovo-praktychni osvıtno-populiarni zhurnal. – 2012. – № 5. – S. 32–34.

Одержано статтю: 17.09.2017

Прийнято до друку: 15.10.2017

УДК 371.134 : 34 : 372.4
DOI: 10.15330/esu.11.81-87

Людмила Мацук

кандидат педагогічних наук, доцент, ДВНЗ
“Прикарпатський національний університет імені
Василя Стефаника” (м.Івано-Франківськ, Україна)

Liudmyla Matsuk

Candidate of pedagogical sciences (PhD),
Associate Professor, Vasyl Stefanyk Precarpathian
national university (Ivano-Frankivsk, Ukraine)
plo4447@ukr.net

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL PRECONDITIONS OF FUTURE PEDAGOGES' TRAINING TO LEGAL EDUCATION OF JUNIOR PUPILS

У статті окреслено психолого-педагогічні передумови підготовки майбутніх педагогів до правового виховання молодших школярів. Зокрема підгрунтям для дослідження

порушеної проблеми розглядаємо сформульовані вченими завдання перед сучасною вищою педагогічною школою України – виховувати нове покоління молодих педагогів, здатних правильно сприймати й адекватно діяти. Узагальнення результатів досліджень різних аспектів професійної підготовки майбутнього педагога дає підстави стверджувати, що їх консолідуючим стрижнем була і є особистість такого педагога, який би на підставі вищих цінностей добра, істини, краси тощо регулював життєдіяльність своїх вихованців.

Ключові слова: кваліфікація, компетентність, професійна адаптація, цінності, ціннісні орієнтації, ціннісно-правові орієнтації, ставлення, настанова, спрямованість.

The article outlines the psychological and pedagogical preconditions of future teachers' training for the legal education of junior pupils. In particular, the basis for studying the raised issue is the problem formulated by the scientists to the modern high pedagogical school of Ukraine – to educate a new generation of young teachers who can correctly perceive and act adequately. The generalization of the research results of various aspects of the future teacher's professional training gives grounds to assert that their consolidating core was and is the personality of such a teacher, which, based on higher values of goodness, truth, beauty, etc., regulates the livelihoods of their pupils.

Key words: qualification, competence, professional adaptation, values, value orientations, value-legal orientations, attitude, direction, orientation.

Радикальні зміни в нашій державі, що спричинили серйозні гуманістичні зрощення в світогляді її громадян, ідеології, науці та культурі, зумовлюють необхідність підвищення якості освіти і виховання відповідно до системи цінностей демократичного суспільства.

Сучасні зміни в педагогічній освіті в Україні сталять нас перед необхідністю виокремити наявні підходи до тлумачення категорії “ціннісні орієнтації особистості”, а відтак і – “ціннісно-правові орієнтації особистості” з позицій професійного розвитку майбутнього педагога і формування його готовності до правового виховання молодших школярів.

На підставі аналізу психолого-педагогічних досліджень можемо стверджувати, що єдності у визначенні згаданої категорії немає. Її тлумачать як “настанову”, “спрямованість” чи “ставлення”. Тому для ціннісних орієнтацій особистості молодшого школяра будемо послуговуватися філософським тлумаченням поняття “ставлення” відповідно до того, як його сформулювали вчені. Так, О.Здравомислов, В.Ядов зазначають, що ціннісні орієнтації особистості є важливими структурними утвореннями, які виражають її вибіркове ставлення до основних соціальних цінностей [4; 10].

Принциповими для нас розглядаємо міркування В.Водзинської та О.Золотухіної-Аболіної, які вважають, що ціннісні орієнтації є визначеною структурою ставлення особистості до фактів дійсності з конкретним виявом у формі фіксованих настанов. Учені радять розглядати систему ціннісних орієнтацій як елемент ціннісного ставлення до довкілля, що є вужчим поняттям, ніж категорія цінності. Ціннісна орієнтація як вибіркове ставлення до матеріальних і духовних цінностей визначає поведінку людини. Критерії оцінки позитивної і негативної значущості об'єктів довкілля для людини чи суспільства загалом виражені в моральних тазових нормах, цілях і настановах [2; 5].

З цього приводу Е.Фромм писав: “Наші ціннісні судження визначають дії, на їх правильності утримується наше духовне здоров'я і щастя” [9, с. 7–8]. Ціннісні орієнтації покладені в основу переконань, визначають поведінку особистості, зумовлюють її цілісність, активність, здатність до вольових зусиль.

Послуговуючись поняттям “ставлення”, філософія віддзеркалює зв'язок і суб'єкта в діяльності й характеризує значення першого для другого: “Ставлення, яке

ілюструє це значення, називають ціннісним” [9, с. 41–42]. Відтак “цінність” у філософській літературі тлумачиться дwoяко. По-перше, у неї вкладається зміст, близький до категорії “значення”, тобто “цінності є своєрідними маяками, які допомагають відзначити в в руслі інформації найважливіше (в позитивному і негативному сенсі) для життєдіяльності людини”; по-друге, цінність визначається через поняття “благо” (С.Анісімов, О.Дробницький, В.Сагатовський та ін.) та його визначальну властивість задовольняти реальну, розумну, позитивну потребу індивіда [1].

Оскільки “цінність” – це здебільшого позитивно значуще задоволення розумних потреб людини, ми поділяємо позицію вчених, які вважають, що правовими є цінності з категорії моральних – добро, справедливість, свобода і відповідно їх відносять до загальнолюдських. Критеріями їх визначення є життя, досвід і потреби не однієї людини, а всього людства.

Певний інтерес для нас мають судження В.Діденка, М.Бахтіна та ін. про орієнтацію і вибір поведінки індивідом, що вони пояснюють його культурою та буттям. Відповідно це передбачає вільний вибір вчинків та особисту відповідальність за них; життя в індивідуальному, родовому, планетарно-космічному вимірі; діяльніснолюдський спосіб життя; свободу як необхідну умову й прикінцеву мету життя людини та соціуму.

Спираючись на їх висновки і послуговуючись дефініцією “ціннісно-правові орієнтації”, під “цінністю” розуміємо саму людину і, відповідно, дитину, її життя, все, що створює умови для власне людської життєдіяльності (право на свободу, життя, вибір та ін.). Використовуючи “правові”, братимемо за основу оцінку відповідності змісту створених для людини умов з реальним станом їх дотримання.

Як стверджують учені, лише за допомогою оцінки індивід може виявити цінність. Оцінка є способом віддзеркалення певної значущості чогось або когось і відкриває її індивіду. Оцінка продовжує пізнання і ґрунтується на ньому. Її результатом стає конкретне ставлення до об’єкта. Воно виникає внаслідок усвідомлення і переживання цінності з рахуванням її впливу на задоволення потреб суб’єкта.

Однак кожне явище, об’єкт чи акт поведінки фіксує й ту об’єктивну цінність, яка є значущою для усього соціуму, тобто є загальнолюдською цінністю. На цій підставі учені (С.Анісімов, І. Бех, Г.Терещук, Г.Троцько, І.Трубавіна та ін.) здійснили характеристику ціннісних орієнтацій та критеріїв їх диференціації на позитивні чи негативні за наслідками діяльності людини, її поведінки та вчинків. Орієнтація на певну цінність спонукає індивіда до відповідної діяльності. Засвоєння критеріїв її оцінки, які утверджуються в суспільній свідомості у вигляді імперативів і специфічних суспільних регуляторів – заборон, правових норм та ін., коректують діяльність і поведінку особистості. Отже, засвоєння оцінних критеріїв слід вважати пріоритетним завданням у формуванні особистості та прерогативою освітньої практики навчальних закладів.

У працях з проблем етики і морального виховання (С.Анісімова, В.Оксамитного, В.Оржеховської та ін.) функції категорії оцінки значно розширилися в аспекті суб’єктивності її трактування. Відтак визнається, що кожна людини може мати свої ціннісні орієнтації, які зумовлюють тип її поведінки чи поведінку цілої групи.

Останнім часом проблема ціннісно-правових орієнтацій набула філософського й етичного змісту. Пояснюємо це процесами переоцінки цінностей, які торкнули кожен людину і вплинули на пріоритети її ціннісних орієнтацій. Свою увагу вчені зосередили на проблемах готовності особистості чинити високоморально, адекватно до загальнолюдських уявлень про істину, добро, свободу, право на життя та ін.

Актуалізувалися в дослідженнях проблеми переосмислення суті вищих людських; визначення нового змісту моралі (О.Тусейнов); з'ясування й усвідомлення зв'язку між культурою і моральністю, моральністю й сучасністю, мораллю й етикою, етикою й оцінкою (В.Біблез, Ю.Давидов, В.Печенов та ін.).

Вони зініціювали перегляд усталених у педагогіці підходів до вивчення ціннісних орієнтацій у професійному виборі та в ставленні молоді до суспільно значущої діяльності як до вищої моральної цінності. До сукупності таких видів діяльності належить й учительська професія.

Психологічний підхід до формування ціннісних орієнтацій особистості знаходимо в працях Б.Ананьєва, М.Бодальова, Л.Виготського, С.Рубінштейна та ін. Важливими стали розкриті вченими механізми взаємозв'язку ціннісних орієнтацій з потребами й мотивами діяльності особистості (В.Віллонас) та функції соціальної установки, зумовленої морально-соціальними детермінантами, що регулюють окремі вчинки, дії та діяльність людини.

Визнаючи ціннісні орієнтації за структурний компонент особистості, С.Рубінштейн писав: “Людина є особистістю завдяки свідомому визначенню власного ставлення до довкілля... Отож для людини як особистості фундаментальне значення має свідомість як знання і як ставлення. Без “свідомості і здатності свідомо зайняти певну позицію – немає особистості” [8, с.183–184].

Аналогічним є погляд О.Ковальова, який обґрунтовує ціннісні орієнтації особистості сферою впливу на неї різних відносин, в т.ч. морально-політичних, правових, і вважає, що особистість характеризується своїми ставленнями, які віддзеркалюють її життєву позицію.

Означені підходи видаються нам раціональними, оскільки сприяють визначенню шляхів формування ціннісних орієнтацій у навчанні студентів та учнів і зумовлюються актуалізацією їх духовних потреб, коли актуальними є ті, які ініціюють емоційність ставлення і сприйняття хорошого (поганого) їх збереження (усунення).

З актуальних потреб, класифікованих ученими, визначаємо потребу в позитивному емоційному задоволенні, яке в діяльності трансформується в специфічну й притаманну лише людині потребу позитивного ставлення до життя і до людей.

Щодо ставлення, то, за О.Ковальовим, доцільно зупинитися на виокремленій ним першій групі ставлення. Це моральні: “...як емоційне ставлення до поведінки інших лей та своєї власної” та на четвертій – практичні, як “...почуття, зумовлені вольовою діяльністю й подоланням труднощів та перешкод” [6, с. 124].

Таким чином, цілісне ставлення зумовлює готовність людини діяти відповідно до притаманних їй цінностей та опанованих норм поведінки. Це свідчить про наявність настанови чи спрямованість особистості.

Можемо узагальнити, що психологія, виокремивши різноманітність видів ставлення людини до довкілля, пропонує дещо відмінні шляхи їх актуалізації в умовах цілеспрямованого навчання і виховання. Відтак пізнавальне ставлення актуалізують ситуації, які доцільно створюються в навальній діяльності.

У педагогічній науці, як зазначалось, проблеми виховання ціннісних орієнтацій порушували В.Алексєєв, В.Василенко, Н.Вітковська, Д.Джолла, М.Казаніна, В.Мерлін та ін. Стосовно ціннісно-правового аспекту, слід з відзначити праці І.Беха, М.Боришевської, М.Бурової-Ільєвої, Н.Волкової та ін., які вдавалися до аналізу його змісту в контексті морального виховання особистості, а також формування ціннісних орієнтацій в колективі (Ю.Приходько), де в умовах дискусії конкретизується моральна норма поведінки, формується адекватність її дій.

За останнє десятиліття педагогічна школа України нагромадила значні здобутки в справі вдосконалення виховного процесу та утвердження стратегії й тактики забезпечення розвитку як соціально активної, творчої особистості, з достатнім рівнем самооцінки й спроможністю до самоактуалізації, з опорою на загальнолюдські цінності (О.Абдуліна, А.Алексюк, І.Зязюн, Н.Кузьміна, Н.Ничкало, О.Савченко, Г.Тарасенко та ін.).

Здійснені дослідження суттєво вплинули на формування офіційної позиції і стосовно підготовки майбутнього педагога. Це позначилось насамперед на зміст поняття “кваліфікація”. З початку 90-х рр. вчені стали послуговуватися значно ширшим терміном – “компетентність”, який включає, окрім професійної кваліфікації, особистісні якості вихователя: ініціативність, здатність до співпраці з групою дітей певного віку, комунікативні здібності, вміння вчитися, оцінювати тощо.

Дослідження учених зініціювали пошуки шляхів професійної адаптації молодих педагогів шляхом транспозиції опанованих знань, умінь і навичок в освітній процес початкової школи під час педагогічної практики (М.Данилов, Л.Комаровський, Н.Кузьміна, Р.Скульський, В.Дозов та ін.) та в перші роки самостійної педагогічної діяльності, коли педагог долає професійні труднощі, опановуючи новий соціальний статус (В. Гашимова, К.Замфир, І.Зязюн, В.Крутецький та ін.).

Вагомого значення для утвердження особистісно орієнтованої підготовки майбутнього педагога з кінця 80-х рр. ХХ ст. набувають доведені ученими положення стосовно розуміння професійно-педагогічного становлення особистості як умови її подальшої самореалізації, концепції розвитку й виховання особистості як процесу її саморозвитку впродовж усього життя. Цінними є думки С.Архангельського та Ю.Бабанського про переорієнтування вузівської підготовки майбутнього вихователя на розвиток і саморозвиток, створення умов для розкриття й розвитку його здібностей, а також позитивної самореалізації в професійній діяльності.

Цікавими для творчого запозичення в сучасних умовах створення національної системи освіти в Україні є аналіз інтеграційних процесів в освітній галузі в країнах на європейському континенті й у США.

На підставі офіційних документів, доповідей і проектів можемо стверджувати, що на реформах педагогічної професійної освіти кінця

80-х – початку 90-х рр. у європейських країнах позначилися ідеї розвивальної освіти, а також інноваційного навчання. Вони активно запроваджуються в підготовці педагога і в аспекті синтезу традиційного та інноваційного в освіті, моделюванні педагогічного процесу в експериментальних закладах освіти різного типу.

У доповіді “Нові виклики вчителю й учительській освіті”, оприлюдненій на XV сесії постійної конференції європейських міністрів освіти в Гельсінкі в 1987 році, стверджується, що важливим є розвиток індивідуальних та соціальних структур індивідуальності майбутнього вчителя [7, с. 17]. У доповіді Римського клубу “Немає меж навчанню” зазначалося, що “... навчання слід розглядати в широкому розумінні цього слова, як процес набуття і прирощування індивідуального та соціокультурного досвіду” [11].

Як цікавий розглядаємо досвід підготовки вчителів у США, основу якого становлять ідеї С.Холла. Зокрема, програма Флоридського університету проф. А.Комбса, що орієнтує вчителя на максимальну самореалізацію в навчально-виховній та в професійно-педагогічній діяльності: “Я – інструмент самовираження” [12]. Консолідуючою метою програми є розвиток особистості вчителя шляхом

відкриття і створення ним ціннісних орієнтацій, обумовлених його майбутньою професійною діяльністю.

Для характеристики зарубіжного досвіду розглядаємо здобутки вчених Техаського університету, які з початку 80-х рр. були відомими як робочі орієнтири згідно з програмою “Персоналізована педагогічна освіта” проф. Ф.Фулер. Обґрунтована модель педагогічної підготовки майбутнього вчителя з трьох етапів (формування первинних професійних інтересів; інтереси → завдання; інтереси, спрямовані на учнів) сприяла утвердженню в педагогічній освіті нових пріоритетів – розвитку професійного мислення й рефлексії. У світовий освітній простір вона ввійшла до початку 90-х рр. у програмах ЮНЕСКО і здобула визнання в багатьох країнах як новий соціально-філософський погляд на проблеми професійної педагогіки.

Особливий інтерес становлять результати досліджень учених на педагогічному факультеті Саксачеванського університету в Канаді. Здійснені дослідження є актуальними з тих міркувань, що в них простежується активна спроба створити нову педагогічну технологію шляхом синтезу традиційного і гуманістичного підходів і забезпечити утвердження мотиваційно-сміслових концепцій професійно-педагогічної підготовки вчителя.

Розроблену й апробовану відповідну програму Саксачеванського університету з підготовки учителів визнано оригінальною і професійно перспективною. Запропонована різноплановість її структурування з чотирьох напрямів: академічна освітня основа; професійні інтереси майбутніх учителів; транспозиційна основа (реалізовані в практиці уміння й навички); вчительська рефлексія може успішно практикуватися в різних системах професійної освіти педагогів, у т.ч. й в Україні.

Отож практичне вирішення означених завдань, включаючи і завдання правового виховання учнів загальноосвітньої школи, потребує докорінного поліпшення професійної підготовки педагогів шляхом приведення їх змісту, форм і методів у відповідність із сучасними вимогами та здобутками психолого-педагогічної науки.

Література

1. Анисимов С.Ф. Духовные ценности: производство и потребление.- М.- Мысль, 1988.- 255с.
2. Водзинська В.В. Поняття установки, отношения и ценностных ориентаций в социалистическом исследовании // Философские науки.- М., 1968.-№1.- С. 21-26.
3. Диденко В.Д. Искусство. Духовная культура. Философия.- Алма-Ата: Наука, 1900.- 200с.
4. Здравомыслов А.Г. Методология и процедура социалистических исследований. М.: Мысль, 1969.-205с.
5. Золотухина-Аболина Е.В. Философия и личность.- Ростов н/Д.: Изд-во Рост. Ун-та, 1983.- 55с.
6. Ковалев А.Г. Психологические основы исправления правонарушителя.- М.: “Юридическая литература”, 1986.- 136с.
7. Пуховська Л.П. Концепції та моделі особистісно-розвиваючої підготовки вчителів на заході // Педагогічна освіта, досвід, проблеми, перспективи. – Миколаїв, 1996.- С.15-26.
8. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии.- М.: Педагогика, 1989.- т.2.- 525с.
9. Фромм Э. Душа человека.- М.: Республика, 1992.- 430с.
10. Ядов В.А. Социологическое исследование и методология, программа, методы / отв. ред. В.Н.Иванов.- М.: Наука, 1987.- 247с.
11. Botkin J., Elmandra M., Malitza M. No limits to learning/- Oxford, 1987.- 195s.
12. Toffler A. The third wave.- Lnd.etc.: Collins, 1980.- 544s.

References

1. Anysymov S.F. Dukhovnye tsennosti: proyzvodstvo y potreblenye.- М.- Mysl, 1988.- 255s.
2. Vodzynska V.V. Poniatyia ustanovky, otnosheniya y tsennostnykh oryentatsyi v sotsyolystycheskom yssledovanuy // Fylosofskye nauky.- М., 1968.-№1.- S. 21-26.
3. Dydenko V.D. Yskusstvo. Dukhovnaia kultura. Fylosofyia.- Alma-Ata: Nauka, 1900.- 200s.
4. Zdravomyslov A.H. Metodolohiya y protsedura sotsyolystycheskykh yssledovanyi. М.: Mysl, 1969.- 205s.

5. Zolotukhyna-Abolyna E.V. Fylosofyia y lychnost.- Rostov n/D.: Yzd-vo Rost. Un-ta, 1983.- 55s.
6. Kovalev A.H. Psykholohycheskye osnovy yspravleniya pravonorusheniya.- M.: "Iurydycheskaia lyteratura", 1986.- 136s.
7. Pukhovska L.P. Kontseptsii ta modeli osobystisno-rozvyvaiuchoi pidhotovky vchyteliv na zakhodi // Pedahohina osvita, dosvid, problemy, perspektyvy. – Mykolaiv, 1996.- S.15-26.
8. Rubynshtein S.L. Osnovy obshchei psykholohy.- M.: Pedahohyka, 1989.- t.2.- 5252s.
9. Fromm Э. Dusha cheloveka.- M.: Respublyka, 1992.- 430s.
10. Iadov V.A. Sotsyolohycheskoe yssledovanye y metodolohyia, prohramma, metody / otv. red. V.N.Yvanov.- M.: Nauka, 1987.- 247s.
11. Botkin J., Elmandra M., Malitza M. No limits to learning/- Oxford, 1987.- 195s.
12. Toffler A. The third wave.- Lnd.etc.: Collins, 1980.- 544s.

Одержано статтю: 11.08.2017
 Прийнято до друку: 08.10.2017

УДК 377 : 37.048.4 : 355.25 : 355.338
 DOI: 10.15330/esu.11.87-93

Юлія Ненько,

кандидат педагогічних наук, доцент,
 Черкаський інститут пожежної безпеки імені
 Героїв Чорнобиля НУЦЗУ (м.Черкаси, Україна)

Yuliya Nenko,

Candidate of pedagogical sciences (PhD),
 Associate Professor, Cherkasy institute fire safety
 named after Heroes of Chernobyl NUTZU
 (Cherkasy, Ukraine)
 julia18016@ukr.net

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

PEDAGOGICAL CONDITIONS OF EFFECTIVE PROFESSIONALLY ORIENTED COMMUNICATIVE TRAINING OF FUTURE OFFICERS OF CIVIL PROTECTION SERVICE

У статті висвітлюється проблема формування готовності курсантів вищих навчальних закладів ДСНС України до професійно орієнтованої комунікативної діяльності. Автором на основі наукових джерел і власного досвіду викладання розглянуто педагогічні умови, за яких професійно орієнтована комунікативна підготовка майбутніх офіцерів служби цивільного захисту у вищих навчальних закладах ДСНС України відбуватиметься ефективніше. До них належать: формування ціннісного ставлення курсанта до майбутньої професійно орієнтованої комунікативної діяльності; упровадження активних та інтерактивних методів навчання; оптимізація суб'єкт-суб'єктної взаємодії учасників освітнього процесу.

Ключові слова: педагогічні умови; професійно орієнтована комунікативна підготовка; курсант; майбутній офіцер; вищий навчальний заклад.

The article deals with the problem of formation of readiness of cadets of higher educational establishments of the SES of Ukraine to professionally oriented communicative activities. The author, based on scientific sources and personal experience teaching, discusses pedagogical conditions under which professionally oriented communicative training of future officers of civil protection in higher educational establishments of the SES of Ukraine will be more effective. These include: the formation of a cadet's value attitude to the future professionally oriented communicative activity; introduction of active and interactive teaching methods; optimization of the subject-subject interaction of participants in the educational process.